

Bergen 2: Moria - berg van 'het (voor)zien'

Liturgiesuggesties:

Psalm 106: 1, 2, 3 en 4 OB

Psalm 105: 1 en 5 OB

Psalm 27: 5 OB

Genesis 22: 1-19

Hebreeën 11:8-19

Psalm 27: 7 OB

Na verkondiging: Psalm 139: 1 en 14 OB

Psalm 68: 10

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongelui,

'Als je gelooft ... dan komt het wel goed in je leven!'

Is dat wel zo?

Is geloven eigenlijk wel zo simpel?

Is geloven eigenlijk wel zo gemakkelijk zoals sommigen ons willen doen geloven?

God kan je wel zo veel beloven ...

En als het je tegen zit, als alles je uit handen wordt genomen ... waar sta je dan?

Hoe sterk, hoe veerkrachtig is dan je geloof?

*

Wanneer je de levensgeschiedenis van Abraham er op naleest in de Bijbel ... dan zie je dat het geloof van Abraham keer op keer op de proef wordt gesteld.

Steeds weer moet Abraham zijn vertrouwen stellen op de beloften van God.

Daar moet hij het mee doen.

- God belooft hem een land.

Maar er is geen land.

- God belooft hem een nageslacht.

Maar na 25 jaar getrouwd te zijn vieren ze samen het jubileum van de onvruchtbaarheid van Sara.

Is geloven eigenlijk wel zo gemakkelijk?

En ... als het er op aan komt ... waar sta je dan?

Hoe sterk is dan je geloof?

Gód stelt Abrahams geloof op de proef.

Hij wil weten of Abraham het wagen wil en het wagen blijft met Zijn beloften.

God wil weten wat Hij aan Abraham en aan ons heeft.

En wij, wij mogen weten wat wij aan Hem hebben.

Geloven, broeders en zusters, jongelui, is niets anders dan je toevertrouwen aan deze God van de Bijbel.

En dat is best wel spannend.

Want soms weet je niet wat de weg is die de HERE met je vóór heeft.

En toch ... toch maakt God wáár wat Hij beloofd heeft.
Op zijn tijd en op zijn wijze.
Dwars tegen onze verlangens en onze wensen in.
'Als je gelooft ... dan komt het wel goed in je leven!'
Of niet soms?

Onze reis langs de bergtoppen van Israël brengt ons, gemeente, vanmorgen in het land Moria.

Bij de berg van 'het (voor-)zien'.

Moria: "De HERE zal er in voorzien"

Of ... zoals het er eigenlijk staat: De HERE zal zien!

De berg waar God ook iets van Zichzelf laat zien.

"Zien" ... dat is het sleutelwoord in het bijbelgedeelte dat we (vanmorgen) samen hebben gelezen.

Vers 4 - bijvoorbeeld: "Toen Abraham op de derde dag - dus op die beslissende dag, die een keerpunt in de geschiedenis van zijn leven zal gaan worden ...

Toen Abraham op de derde dag zijn ogen opsloeg, zag hij die plaats in de verte."

Nog een tekst ... vers 8: Abrahams antwoord aan zijn zoon: "God zal het lam voor het brandoffer voor Zich zien, mijn zoon."

Vers 13: "Toen sloeg Abraham zijn ogen op en daar zag hij een ram achter zich."

En dan vers 14: "En Abraham noemde die plaats: De HERE zal zien, waarom nog heden gezegd wordt: op de berg des HEREN wordt gezien."

Moria.

Het is, gemeente, zoals de naam wil zeggen: de plaats van het zien!

Ogen gaan open.

Ogen gaan open voor het offer waarin de HERE zélf voor-ziet.

Zien en voor-zien: dat is Moria.

De plaats van het heil, die je al van verre kunt zien liggen!

*

Moria.

Plaats van het offer.

Plaats waar - volgens de bijbelse overlevering in 2 Kronieken 3 vers 1 - Salomo eeuwen later de tempel zal bouwen.

Daar gaan ze ... vader en zoon.

Abraham moet zijn kind gaan offeren.

De zoon, die als een wonder ... uit de onmogelijkheid van een toegesloten moederschoot werd geboren.

De eniggeborene, die hij liefheeft.

Het kind waar hij - samen met Sara - 25 lange jaren op gewacht heeft.

Offeren.

Dat is onmogelijk!

Isaäk, de zoon waarin alle geslachten van de aardbodem gezegend zullen worden.

Dat kind offeren.
Daartegen komt alles in opstand.
Hoe kan een vader dat overeind houden?

"God zal Zichzelf voorzien van een lam ten brandoffer."
Bij elke voetstap, broeders en zusters, jongelui, klinken die woorden in Abrahams gedachten.
Abraham gaat de weg van de allerzwaarste beproeving.
Je kind ... teruggeven aan God.

Genesis 22 vormt daarom één van de moeilijkste en tegelijk ontroerendste geschiedenissen uit de hele Bijbel.
Toch weet iedereen die deze geschiedenis voor de eerste keer in z'n leven hoort of leest al na de eerste zin, dat Isaäk niet geofferd zal worden.
We lezen immers: "Hierna gebeurde het dat God Abraham op de proef stelde ..."

Op de proef stellen.
Dat zijn, gemeente, woorden die in de Bijbel het onderzoek aanduiden, dat door de Here God wordt ingesteld, om na te gaan of iemand ook daadwerkelijk aan zijn roeping beantwoordt.
God neemt geen genoegen met alleen maar mooie woorden of vrome praatjes.
Woord en daad zijn één.
Op de proef stellen.
Mag ik u en jou (vanmorgen) eens vragen:
* Waar staat u, waar sta jij ... als het er op aankomt?
* Wat kun jij 'missen' als de HERE het als een offer van je zou vragen?

God wil Abraham en ons leren dat we in alles altijd volkomen afhankelijk blijven van Hem.
En dat is lang niet altijd even gemakkelijk.
Denk je eens in: Isaäk is geboren.
Het kind van Gods beloften.
Hoe gemakkelijk zou Abraham nu bij zichzelf kunnen denken:
'Zie zo, dat is voor elkaar.
Nú kan ik beginnen te bouwen aan mijn toekomst.'

'Nee, zegt dan de HERE, je kunt ook nú, nu je Isaäk hebt, je toekomst niet in eigen hand nemen.
Je zult moeten leren ... dat je toekomst in Mijn handen ligt!
Dat is moeilijk, broeders en zusters, jongelui!
Moeilijk om je leven, om je toekomst in Gods handen te leggen.
* Mag je dan helemaal geen toekomstplannen maken?
* Mag je dan niet bouwen, werken aan de toekomst van jezelf en van je kinderen?
Zeker mag dat, móet dat zelfs.
Maar ... dan wel in overleg met God.
En dan bedoel ik dit ... leg je plannen maar in de handen van de HERE.
Legt het Hem maar voor ... in je dagelijks gebed.
Zo van: 'Here, dit is het plan van mijn leven.
Zó had ik het gedacht.

Maar wat vind U ervan?'

Als je dat, jongelui, eerlijk in handen van de HERE durft te leggen ... dan kun je ook - met meer of met helemaal geen moeite - ook accepteren als God een ander plan heeft met je leven.

Ik weet het zelf nog heel goed.

Ik zat op de middelbare school: 6-VWO.

Plannen maken: Wat ga je doen ná je examen en na je - toen nog - verplichte militaire diensttijd?

De computer-wereld ging net voor me open.

Bosbouw - Wageningen, leek me ook een leuke studierichting.

Maar toen liet God me heel duidelijk merken, dat dát niet de weg was voor mij.

Dat Hij mij nodig had voor zijn dienst, voor zijn kerk.

Je mag best weten ... dat dat niet gemakkelijk is.

Afzien van je eigen plannen en ... je toekomst in de handen leggen van de HERE.

Of toen ik twee en een half jaar - volkomen onverwacht - in het ziekenhuis terecht kwam.

Mijn lever en mijn nieren stopten met functioneren.

Toen ik twee weken later wakker werd op de Intensive Care met een grote ritssluiting op mijn buik wist ik nog steeds niet wat mij overkomen was.

Een nieuwe lever - een nieuw leven.

Mijn leven was - God zij dank - gespaard gebleven.

Maar mijn toekomstplannen waren volkomen anders geworden.

God had blijkbaar een ander plan voor mijn leven.

Ik kan je verzekeren dat dat niet gemakkelijk is.

Afzien van je eigen plannen en je toekomst in de handen leggen van de HERE.

*

Maar ... genoeg over mijzelf.

We moeten terug naar de berg Moria, de berg van het zien van God.

"Abraham!"

"Ja, HERE, hier ben ik."

"Neem toch je zoon, je enige, die je liefhebt Isaäk, en gá naar het land Moria en offer hem daar tot een brandoffer op één van de bergen, die Ik je noemen zal.

Toen stond Abraham op ... en ging naar de plaats, die God hem genoemd had."

Hoe zwaar, gemeente, deze opdracht voor Abraham moet zijn geweest, blijkt al in de eerste zin.

Let maar eens op de herhalingen:

Je zoon! Je enige! Die je liefhebt! Isaäk!

Ze onderstrepen de zwaarte van God beproeving van Abrahams geloof.

Abraham moet zijn toekomst op het spel zetten.

En Abraham ... kiest.

Zijn God de rug toekeren?

Dat is uitgesloten.

Abraham kan maar één ding doen.

Hij werpt zich - met zijn volle vertrouwen - in de armen van de Here God, die hij niet begrijpt en die tóch zijn God is.
Dat is wat je noemt: geloven!
Abraham aanvaardt hier door te geloven ... God als de Leidsman van z'n leven.
Zo wordt Abraham tot voorbeeld voor ons allen.
Abraham ... de vader van alle gelovigen!

Mag ik u en jou vragen ... hebt u, heb jij die goede keuze al in je leven gemaakt?
Heb je God al aanvaard als de Leidsman, als de Gids van je leven?
En wil je in geloof achter Hem aan?
Durf je je leven en je toekomst in Zijn handen te leggen?
Geloven is: vertrouwen en gehoorzamen!
Vertrouwen op de Schepper van je leven, de God van je doop.
Vertrouwen op zijn Woord, op zijn beloften.
Maar ook ... gehoorzamen.
Gehoor geven aan zijn woorden.
Zijn beloften aanvaarden, accepteren, je toe-eigenen.
En zijn weg van de beproeving van je geloof tot het einde toe willen gaan.
In vertrouwen.
In gehoorzaamheid.

*

Als een kleine man met slechts één ezel en twee knechten gaat Abraham de weg van de zijn beproeving.
Twee-en-een-halve dag, sjuwt hij in de richting van het offer van zijn leven.
Bij het afscheid van zijn knechten blijkt opnieuw hoe veel Abraham op de HERE vertrouwt.
"Wij zullen tot u terugkeren!"
"Wij ..." - Isaäk en ik.
"Zo gingen die beiden tezamen."
Vader en zoon.
Isaäk draagt het hout.
Abraham neemt het gevaarlijkste onder zijn hoede: het vuur en het mes.
De zoon gaat in vertrouwen met de vader mee - de berg op, naar God toe.

En dan horen we de vraag die wel móest komen:
"Waar is het lam, vader?"
Met oneindig Godsvertrouwen antwoord Abraham zijn zoon:
"God zal Zichzelf voorzien van een lam ten brandoffer, mijn zoon."
't Is een ontwijkend antwoord.
Blijkbaar kan Abraham er nog niet toe komen zijn zoon te vertellen wat er gaat gebeuren.

Je moet, broeders en zusters, jongelui, de woorden van Abraham vanuit de Hebreeuwse grondtekst op een schaalje wegen.
Eigenlijk zegt Abraham: 'God ziet vóór Zich het lam ten brandoffer.'
Met andere woorden: Het lam, dat is niet onze zaak, maar dat is Gods zaak.
'God ziet vóór Zich het lam ten brandoffer.'

'Gód zal voor Zichzelf een lam uitkiezen!'

Ik zei het u al ... de berg Moria is de berg van 'het zien van God.'

En Abraham?

Abraham zal zijn offer brengen, dat staat vast.

*

Offeren ... dat doet men overal op de wereld al sinds mensenheugenis.

Kaïn en Abel, de eerste kinderen, die op aarde geboren worden ...

Kaïn en Abel brengen allebei hun offer aan de HERE.

Wie een offer brengt kan dat vanuit verschillende motieven doen.

Je brengt een offer ... als een soort ruil: Vóór wat, hoort wat!

Offeren kan ook een belijdenis zijn van afhankelijkheid, of van dankbaarheid.

Betrek het maar - om het heel dicht bij je te brengen - op het collectegeld dat je straks in het 'zakje' zult doen.

Een offer?

Dienst van het offer - zeggen we ook wel.

Als een soort ruil: Vóór wat, hoort wat?!

De dominee moet toch ook kunnen eten en een nieuw preekpak kunnen kopen.

Of heeft je collectegeld of je collectebon misschien iets te maken met dankbaarheid?

Dat je het - dank zij de HERE - zo geweldig goed mag hebben.

Dat je voor Zijn dienst, voor het functioneren van Zijn gemeente, iets van je welvaart en overvloed terug wilt geven.

10%, de Tienden worden in de Bijbel als norm gehanteerd.

Om over na te denken vandaag.

Wat heb je voor de HERE en zijn dienst over?

Het hoogste offer dat een mens kan brengen is ... zichzelf, z'n vrouw, z'n kind.

Gelukkig wil de God van Israël, de God van de Bijbel, dít offer niet.

Wat Hij wel vraagt is oprecht geloof en volkomen toewijding van een ieder van ons persoonlijk.

Concreet betekent dat: jezelf ... uitleveren.

Jezelf - met alles wat je hebt en wat je bent - toevertrouwen aan de Here God.

De God, die je roept om met Hem op weg te gaan.

'Zie, HERE, hier ben ik.

Ik geef mijn leven in uw handen.'

Of zoals we zingen:

Heer, ik geef me aan U volkomen.

'k Leg mijn al, hier voor U neer.

Opdat Gij in mij zoudt wonen,

met Uw Geest, o Heer!

Offeren.

Je toewijden aan de Here God.

Durft u het met God te wagen?

Durf jij het aan ... een leven met de God van je doop?

*

"God zal vóór Zich zien een lam ten brandoffer."
Het lam is Gods zaak.
Alleen ... Góds zaak.
Er komt ook op de berg Moria geen mens aan te pas.
Hoe zou het ook anders.
Bij onze God is het immers áltijd ... genade?

Misschien hebt u de vraag (vanmorgen) al aan uzelf gesteld:
* Zou ík dat nou aangekund hebben?
* Zou ík niet vreselijk gefaald hebben, als de HERE zoiets moeilijks van mij vroeg?
Wat denkt u?
Wat zou er gebeurd zijn als de HERE met deze proefneming of misschien wel met een andere, even zware beproeving, éérder in Abrahams leven was gekomen?

God, broeders en zusters, jongelui, kent ons.
Hij weet wat wij aankunnen.
Hij gaat niet uit bóven de spankracht van zijn kinderen.
Ik denk aan een tekst als 1 Corintiërs 10 vers 13:
"Gij hebt geen boven menselijke verzoeking/beproeving te doorstaan.
En God is getrouw, die niet zal gedogen, dat gij boven vermogen verzocht/beproefd wordt, want Hij zal mét de verzoeking/beproeving ook voor de uitkomst zorgen, zodat gij ertegen bestand zijt."

Maar dat ervaar je lang niet altijd op zo'n moment.
Dat ontdekt je vaak achteraf.
En soms ... soms heb je daar meer dan een mensenleven voor nodig.
Voor Abraham blijft echter de belofte van God:
"In u zullen alle geslachten gezegend worden."
Met Gods beloften moeten ook wij het doen.
Gelovig, vertrouwend ...
Gelovig, gehoorzamend ...

*

Abraham, de vader van alle gelovigen, ... hij gaat.
Hij gaat tot het uiterste.
Zijn zoon, zijn enige, die hij liefheeft, Isaäk ... met eigen handen bindt hij hem op het altaar.
De spanning stijgt.
Het offermes wordt geheven.
Nee, Abraham houdt geen halt voor de dood.
Zo laat hij zien wat echt geloven is.
Abraham blijkt genoeg te hebben aan zijn God. en aan zijn beloften.
In Hebreeën 11 vers 18 lezen we:
"Hij, Abraham, heeft overwogen, dat God bij machte was hem, Isaäk, uit de doden op te wekken,
en daaruit heeft hij hem ook bij wijze van spreken teruggekregen."

En op het meest kritieke moment ...

Op het ogenblik waarin het leven overgaat in de dood ... grijpt God in.
'Het is genoeg.
Ik heb gezien.
Je geloof is echt!
Nu weet ik dat je godvrezend bent.'
Isaäk, zoon van Abraham, mag leven.
Zijn leven is aan de dood ontrukkt.
Maar Jezus, Zoon van God, zal sterven!

*

Want, broeders en zusters, jongelui, straks op die andere berg daarginds is er géén stem, die roept van de hemel.
Op de heuvel Golgotha - volgens de joodse overlevering op oog afstand van de berg Moria - is er géén redding voor de geliefde Zoon.
Dan is er geen ram, die vastgebonden zit in het struikgewas.
Het offer van Abraham op Moria is een schaduw van licht dat valt op het offer van God Zelf.

"God ziet vóór Zich het Lam ten brandoffer."
In Genesis 22 ziet de HERE al van verre dat Lam vastgebonden aan het kruishout van Golgotha.
Het Lam van God, dat de zonden der wereld wegneemt.
Je moet het op de berg Moria willen zien.
Je moet het willen geloven dat Moria de plaats is waar God laat zien Wie Hij is.
Een God, die zijn Woord, zijn beloften waarmaakt.
Een God, die het waard is te geloven, te vertrouwen, te gehoorzamen.
Hij is een God waar je op aan kunt,
- ook al worstel je met je geloof;
- ook al staar je je blind op je onvermogen en je zonden;
- ook al heb je zo'n moeite met mensen om je heen.
Op de HERE, de God van Abraham en van Isaäk kun je aan!
Als je op Hem vertrouwd ... dan komt het wel goed in je leven!
Of niet soms?

*

Vanmorgen mocht ik u en jou meenemen naar de berg Moria.
De berg van het zien van God.
Over de schouders van Abraham en Isaäk mochten we vooruitzien naar die andere berg.
Die berg met het kruis.
Daar hangt dé Zoon van Gods beloften als een offer voor onze zonden.
Hij geeft daar Zijn leven ... opdat wij zouden leven.
Een leven uit de doden.
Immers zó loopt het immers af in Genesis 22 lezen we in Hebreeën 11 vers 18:
"Hij/Abraham heeft overwogen, dat God bij machte was hem zelfs uit de doden op te wekken,
en daaruit heeft hij hem ook bij wijze van spreken teruggekregen."

Leven uit de doden!

Broeders en zusters, jongelui, is het Lam van God dat de zonden der wereld wegneemt, is Jezus Christus, Gods eniggeboren Zoon, ook het offer voor uw en jouw zonden?

Wie dit offer afwijst gaat uiteindelijk verloren ...

Wie dit offer gelovig uit Gods genadige handen aanvaardt ... mag leven, eeuwig leven.

Moria, berg van het offer, berg van de beproeving van het geloof.

Berg waar God Zichzelf voorziet van een offerlam.

Gode-zij-dank.

Zijn offer - doet mij leven!

Laten we Hem daar samen voor danken:

Here onze God,

Wat bent U toch een geweldige God.

De God, waar we op aan kunnen.

De God, die trouw blijft aan Zijn Woord.

U hebt aan Abraham en zijn nageslacht geweldige beloften gegeven.

Daar mogen - ook wij - als ons geloof op de proef wordt gesteld ... houvast en troost bij vinden.

Voor sommige christenen lijkt geloven zo simpel, zo gemakkelijk.

Maar de werkelijkheid is dikwijls zo anders.

Geef ons moed, vertrouwen en gehoorzaamheid.

Dat we ons leven maar in Uw handen leggen.

Ga ons voor, op ons levensspoor.

Wij danken U voor het Lam dat Uzelf gegeven hebt als een offer voor al onze zonden.

Wij danken U voor de Here Jezus Christus, die daarvoor Zijn leven heeft willen geven aan het kruis van Golgotha.

Geef ons ogen van het geloof om dat te willen zien.

Geef ons handen van het aanbedding om dat offer te aanvaarden.

Geef ons voeten van gehoorzaamheid om op Uw wegen door dit leven te gaan.

Amen.

ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 23 januari 2005

! Graag een mailtje als deze preek in een gemeente wordt gelezen. !